CYNGOR

(*CANOLFAN DDINESIG PORT TALBOT*)

Aelodau sy'n Bresennol: **Dydd Mawrth, 9 Mawrth 2021**

Y Maer:	**Councillor S.Jones**
Y Dirprwy Faer	**Councillor J.Warman**
Cynghorwyr:	A.R.Aubrey, S.Bamsey, D.Cawsey, H.C.Clarke, C.Clement-Williams, M.Crowley, A.P.H.Davies, N.J.E.Davies, O.S.Davies, R.Davies, C.Edwards, J.Evans, S.E.Freeguard, C.Galsworthy, W.F.Griffiths, J.Hale, S.Harris, M.Harvey, N.T.Hunt, S.K.Hunt, J.Hurley, C.James, H.N.James, C.J.Jones, D.Jones, H.Jones, J.Jones, L.Jones, D.Keogh, E.V.Latham, A.Llewelyn, A.R.Lockyer, A.McGrath, J.Miller, S.Miller, R.Mizen, J.D.Morgan, S.Paddison, S.M.Penry, D.M.Peters, R.Phillips, M.Protheroe, L.M.Purcell, S.Pursey, S.Rahaman, P.A.Rees, S.Renkes, S.H.Reynolds, A.J.Richards, P.D.Richards, M.Spooner, A.J.Taylor, R.L.Taylor, D.Whitelock, C.Williams, A.Wingrave, R.W.Wood a/ac A.N.Woolcock
Swyddogion sy'n Bresennol:	S.Curran, A.Evans, C.Griffiths, A.Jarrett, H.Jenkins, K.Jones, N.Pearce, M.Shaw a/ac J.Woodman-Ralph

---

1. **CYHOEDDIADAU'R MAER**

Roedd y Maer yn falch o gyhoeddi'r enwebiadau canlynol ar gyfer y Gwobrau Dewi Sant o Gastell-nedd Port Talbot:

Ethan Hutchings, o Bort Talbot, a achubodd ddyn a oedd yn boddi o afon yng Nghwmafan, Port Talbot, a oedd wedi ei enwebu am Wobr Person Ifanc.

Enwebwyd Angharad Paget-Jones, ymgyrchydd dros hawliau i'r anabl o Bort Talbot am Wobr Ddyngarol.

Hefyd, enwebwyd John Puzey o Bontardawe am Wobr Dyngarol am ei waith fel ymgyrchydd amlwg dros dai ac fel cyfarwyddwr Shelter Cymru am fwy na 30 mlynedd nes iddo ymddeol ym mis Hydref 2020.

Llongyfarchodd y cyngor hefyd â phum aelod o Gyngor Ieuenctid Castell-nedd Port Talbot a gymerodd ran mewn ffug etholiad, a gynhaliwyd gan y Senedd fel rhan o wythnos Pleidleisio 16. Enillon nhw 41% o gyfanswm y bleidlais dros eu plaid "Cymru Gyfartal". Y pum person ifanc dan sylw oedd Stella Orrin (Ysgol Gatholig a Chanolfan Chweched Dosbarth Sant Joseph), Isabel Williams (Ysgol Gymunedol Cwmtawe), Lola Thair (Ysgol Gymunedol Cwmtawe), Bonnie Connor (Cwm Brombil) a Bethan Nicholas-Thomas (Ysgol Gymunedol Cwmtawe).

2. DATGANIADAU O FUDDIANNAU

Gwnaeth yr aelod canlynol ddatganiad o fudd ar ddechrau'r cyfarfod.

Y Cynghorydd M Harvey:	Parthed: Strategaeth Gyfalaf a Rhaglen Gyfalaf 2021/2022 i 2023/2024 a Chyllideb Refeniw 2021/2022 gan ei fod yn gweithio i Heddlu De Cymru.

3. COFNODION CYFARFOD/YDD BLAENOROL Y CYNGOR (BLWYDDYN DDINESIG 2020/2021)

PENDERFYNWYD: Y dylid cadarnhau cofnodion y cyngor a gynhaliwyd ar 27 Ionawr 2021 fel cofnod cywir o'r cyfarfod.

4. ADRODDIAD MONITRO'R RHAGLEN GYFALAF 2020-2021

Cyflwynodd y Cynghorydd C Clement-Williams, Aelod Cabinet dros Gyllid, yr adroddiad a oedd wedi'i argymell i'r cyngor gan y Cabinet ar 8 Mawrth 2021.

Holodd yr Aelodau pam fod yr arian ar gyfer Parc Tirwedd Cwm Cefn Coed wedi'i leihau fel y nodwyd yn yr adroddiad a ddosbarthwyd. Esboniwyd na ellid hawlio'r £1.8 miliwn (Cyllid Ewropeaidd) oherwydd anawsterau technegol ac nad oedd y gwaith wedi'i gwblhau erbyn diwedd mis Mawrth 2021. O ganlyniad, cafodd yr £1.8 miliwn ei

ddefnyddio gan Lywodraeth Cymru ar gyfer prosiectau eraill. Ymgorfforwyd yr arian a neilltuwyd gan y cyngor fel rhan o'r gofyniad arian cyfatebol yn arian y Rhaglen Gyfalaf. Dywedwyd hefyd fod cyfarfod gydag aelodau lleol wedi'i drefnu ar gyfer mis Ebrill i edrych ar opsiynau a chynigion ariannu yn y dyfodol ac os oedd angen unrhyw arian cyfatebol, byddai'n cael ei ystyried o fewn y Rhaglen Gyfalaf.

PENDERFYNWYD:

1. Cymeradwyo cyllideb 2020/2021 sy'n dod i gyfanswm o £65.387m.

2. Nodi mai'r gwariant ar 31 Ionawr 2021 oedd £39.1m.

5. **ADRODDIAD DIWEDDARIAD A MONITRO CYLLIDEB REFENIW 2020/21**

Cyflwynodd y Cynghorydd C Clement-Williams, Aelod y Cabinet dros Gyllid, yr adroddiad a oedd wedi'i argymell i'r cyngor gan y Cabinet a gynhaliwyd ar 8 Mawrth 2021.

PENDERFYNWYD:

1. Bod y trosglwyddiadau a'r symudiadau o ran arian wrth gefn fel y'u nodir yn yr adroddiad a ddosbarthwyd, yn cael eu cymeradwyo.

2. Bod trosglwyddiadau'r gyllideb sy'n fwy na £500,000 fel y nodir yn yr adroddiad a ddosbarthwyd yn cael eu cymeradwyo.

3. Bod y materion gweithredol ac ariannol fel y'u nodir yn yr adroddiad a ddosbarthwyd, yn cael eu nodi.

4. Bydd y cyngor yn parhau i weithio gyda Llywodraeth Cymru ac yn unol â

deddfwriaeth, rheoliadau a chyfeiriadau, i gyflwyno gwasanaethau yn ystod yr adeg heriol hon.

5. Bod y grantiau ychwanegol a dderbyniwyd yn cael eu nodi.

6. Mae'r gwaith hwnnw'n parhau i geisio cyllid ychwanegol gan Lywodraeth Cymru i dalu am ganlyniadau COVID-19.

6. **STRATEGAETH GYFALAF A RHAGLEN GYFALAF 2021/2022 I 2023/2024**

Cyflwynodd y Cynghorydd C Clement-Williams, Aelod y Cabinet dros Gyllid, yr adroddiad a gafodd ei argymell i'r cyngor gan y Cabinet a gynhaliwyd ar 8 Mawrth 2021.

PENDERFYNWYD:

1. Cymeradwyo'r Strategaeth Gyfalaf.

2. Bod y Rhaglen Gyfalaf ar gyfer 2021/2022 i 2023/2024 fel y nodir yn yr adroddiad a ddosbarthwyd yn cael ei chymeradwyo.

3. Caiff y Rhaglen Gyfalaf ei hadolygu a'i diweddaru dros y flwyddyn sydd i ddod.

7. **CYLLIDEB REFENIW 2021/2022**

Cyflwynodd y Cynghorydd C Clement-Williams, Aelod y Cabinet dros Gyllid, yr adroddiad a gafodd ei argymell i'r cyngor gan y Cabinet ar 8 Mawrth 2021. Tynnwyd sylw at y ffaith bod 1,069 o ymatebion ynghyd â llythyrau a deiseb wedi'u derbyn mewn perthynas â'r ymgynghoriad cyhoeddus ar y gyllideb a gofynnodd i'r cyngor gefnogi'r argymhellion yn yr adroddiad.

Diolchodd yr Aelodau i swyddogion a'r Cabinet am y gwaith a wnaed i gyflawni sefyllfa'r gyllideb yma gerbron y cyngor heddiw, yn enwedig y ffaith nad oedd unrhyw doriadau newydd i wasanaethau'n cael eu cynnig ar gyfer 2021/2022.

Mynegwyd pryder gan rai Aelodau ynglŷn â'r effaith y byddai'r cynnydd o 2.75% yn Nhreth y Cyngor yn ei chael ar breswylwyr/drethdalwyr. Cydnabuwyd mai 3.75% oedd y cynnydd arfaethedig yn Nhreth y Cyngor yn yr ymgynghoriad cyhoeddus ond ar ôl gwrando ar yr ymatebion gostyngwyd y cynnig terfynol i 2.75%. Tynnwyd sylw at y ffaith mai Cyngor Castell-nedd Port Talbot oedd ag un o'r cyfraddau Treth y Cyngor uchaf yng Nghymru o hyd.

Esboniodd swyddogion fod y gostyngiad o'r cynnydd gwreiddiol yn Nhreth y Cyngor, o 3.75% i 2.75%, o ganlyniad i arian ychwanegol a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru yn y setliad terfynol, ynghyd ag ad-dalu costau COVID-19 a cholli incwm yn 2020/2021 a chronfeydd Llywodraeth Cymru a ddarparwyd ar gyfer 2021/2022.

Cafwyd trafodaeth ar y cynnig a gyflwynwyd y dylid defnyddio cronfeydd wrth gefn i osgoi cynnydd yn Nhreth y Cyngor ar gyfer eleni (2021/2022) er mwyn lliniaru'r effaith ar deuluoedd a chymunedau yng Nghastell-nedd Port Talbot.

Esboniodd swyddogion y byddai effaith cymryd yr arian ychwanegol i osgoi cynnydd yn Nhreth y Cyngor yn effeithio ar y gyllideb ar gyfer 2022/2023 gan fod yn rhaid i'r cyngor gael cyllideb gynaliadwy wrth symud ymlaen am y pum mlynedd nesaf.

Cafwyd trafodaeth bellach ar sut mae Castell-nedd Port Talbot yn cymharu â chynghorau eraill a'r gwahanol fathau o gronfeydd wrth gefn y maent yn eu cadw a pha wasanaethau a dderbynnir.

Ymatebodd Aelod y Cabinet dros Gyllid a dywedodd y rhoddir ystyriaeth bob blwyddyn i geisio lleihau lefel Treth y Cyngor ac mai'r cyngor oedd â'r cynnydd isaf ond un yng Nghymru dros y 4 blynedd diwethaf. Tynnwyd sylw at y ffaith y byddai'n rhaid nodi unrhyw arian pellach a gymerir o gronfeydd wrth gefn fel arbedion gan wasanaethau eraill i ailgyflenwi cronfeydd wrth gefn er mwyn galluogi'r cyngor i ymateb i argyfyngau nas cynlluniwyd ac effaith barhaus y pandemig. Yn ogystal, tynnwyd sylw at Dreth y Cyngor yn yr ymgynghoriad cyhoeddus, ac o ganlyniad, fe'i gostyngwyd 1% o 3.75% i 2.75% ar ôl i ffigur y setliad gan Lywodraeth Cymru ddod i law. Byddai effaith lleihau'r cynnydd Treth y Cyngor i ddim byd yn arwain at ostyngiadau mewn gwasanaethau neu staff yng nghyllideb 2022/2023.

Argymhellwyd diwygiad i'r cyngor a chafwyd cais am bleidlais wedi'i chofnodi yn sgîl hyn, ar y diwygiad canlynol, a gafodd y gefnogaeth angenrheidiol yn unol â gofynion Adran 14.5 o Ran 4 o Gyfansoddiad y Cyngor – Rheolau Gweithdrefn.

Bydd y swm cyfatebol ar gyfer Band D 2021/22 Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot yn £1,615.59, gan olygu na fydd cynnydd yn Nhreth y Cyngor o'i gyferbynnu â chynnydd o 2.75% fel y nodir yn yr adroddiad gyda'r bwlch o 2.75% yn cael ei ariannu o'r gronfa gyffredinol wrth gefn (sy'n cynrychioli swm ychwanegol o £2.14m ar gyfer 2021/2022). Felly, cyfanswm y cronfeydd wrth gefn cyffredinol i gydbwyso'r gyllideb yw £5.24m h.y. £3.1m fel yn yr adroddiad gwreiddiol) ynghyd â £2.14m. Balans cronfeydd wrth gefn cyffredinol a ddeilliodd o hynny fyddai £14.72m sef 4.69% o'r gyllideb refeniw.

<u>O blaid y Diwygiad:</u>

Y Cynghorwyr: S Bamsey, H C Clarke, R Davies, C Edwards, J Evans, W F Griffiths, J Hale, N T Hunt, H Jones, A Llewelyn, D M Peters, R Phillips, L M Purcell, A J Richards, M Spooner a C Williams

Yn erbyn y Diwygiad:

Y Cynghorwyr: A Aubrey, D Cawsey, C Clement-Williams, C M Crowley, A P H Davies, N E Davies, O S Davies, S E Freeguard, C Galworthy, S Harris, M Harvey, S K Hunt, J Hurley, C James, H N James, C J Jones, D Jones, J Jones, L C

Jones, D Keogh, E V Latham, A R Lockyer, A McGrath. , R Mizen, S Paddison, SM Penry, M Protheroe, S M Pursey, Rahaman, P A Rees, S Renkes, S H Reynolds, P D Richards, A J Taylor, R L Taylor, J Warman, D Whitelock, A Winfedd, R W Wood, A N Woolcock.

Ymataliad:

Y Cynghorydd: S Jones

O ganlyniad i'r uchod, methodd y diwygiad a dilynwyd cais am bleidlais wedi'i chofnodi, ar yr argymhelliad sylweddol a geir yn yr adroddiad a ddosbarthwyd, a gafodd y gefnogaeth angenrheidiol yn unol â gofynion Adran 14.5 o Ran 4 o Gyfansoddiad y Cyngor – Rheolau Gweithdrefn.

O blaid yr Argymhelliad:

Y Cynghorwyr: A R Aubrey, D Cawsey, C Clement-Williams, C M Crowley, A P H Davies, O S Davies, S E Freeguard, C Galsworthy, S Harris, M Harvey, S K Hunt, J Hurley, C James, H N James, C J Jones, D Jones, L C Jones, D Keogh, E V Latham, A R Lockyer, A McGrath, J Miller, S Miller, R Mizen, S S M Penry, M Protheroe, S M Pursey, S Rahaman, P A Rees, S Renkes, S H Reynolds, P D Richards, A J Taylor, R L Taylor, J Warman, D Whitelock, A Winfedd, R W Wood ac A N Woolcock.

Yn erbyn yr Argymhelliad:

Y Cynghorwyr: S Bamsey, H C Clarke, R Davies, C Edwards, J Evans, W F Griffiths, J Hale, N T Hunt, H Jones, A Llewelyn, D M Peters, R Phillips. L M Purcell, A J Richards, M Spooner a C Williams.

Ymataliad:

Y Cynghorwyr: N E Davies, J Jones ac S Jones

PENDERFYNWYD: Gan roi sylw dyladwy i'r Asesiad Effaith Integredig, fel y'i cynhwysir yn Atodiad 7 i'r adroddiad a ddosbarthwyd:

a) Dirprwyo'r materion canlynol i'r Cyfarwyddwr Corfforaethol priodol yn dilyn ymgynghoriad ag Arweinydd y Cyngor, yr Aelod Cabinet perthnasol a Chadeirydd y Pwyllgor Craffu perthnasol:-

- Ffïoedd a Thaliadau sy'n gymwys ar gyfer blwyddyn ariannol 2021/2022
- Ffïoedd a thaliadau sy'n berthnasol ar gyfer unrhyw flwyddyn ariannol ddilynol ac, ym marn y Cyfarwyddwr Corfforaethol perthnasol, y mae angen penderfynu arnynt cyn y flwyddyn ariannol am resymau gweithredol.

b) Y dylid cymeradwyo'r sefyllfa gyllidebol ddiwygiedig a'r trefniadau ar gyfer 2020/2021.

c) Ar ôl ystyried yr Asesiad Effaith Integredig ac Effeithiau Troseddu ac Anhrefn, y dylid cymeradwyo'r Gyllideb Refeniw Net ar gyfer 2021/2022 a'r cynlluniau gwasanaeth ar gyfer cyflawni'r cyllidebau.

ch) Cymeradwyo arbedion y

Gyllideb/Blaengynllun ariannol.

d) Y bydd Cyfarwyddwyr Corfforaethol yn cael eu cyfarwyddo i fwrw ymlaen â'r arbedion a'r rhaglen wella ar gyfer yr awdurdod.

dd) Dirprwyo ffïoedd a thaliadau ar gyfer swyddogaethau anweithredol i'r Cyfarwyddwr Corfforaethol priodol yn dilyn ymgynghoriad ag Arweinydd y Cyngor, y Dirprwy Arweinydd a Chadeirydd y Pwyllgor Anweithredol perthnasol.

- Ffioedd a thaliadau sy'n berthnasol yn 2021/2022.
- Ffïoedd a thaliadau sy'n berthnasol ar gyfer unrhyw flwyddyn ariannol ddilynol ac, ym marn y Cyfarwyddwr Corfforaethol, y mae angen penderfynu arnynt cyn y flwyddyn ariannol am resymau gweithredol.

e) Mai swm Treth y Cyngor cyfatebol ar gyfer Band D 2021/2022 Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot fydd £1,660.02.

8. STRATEGAETH RHEOLI'R TRYSORLYS 2021

PENDERFYNWYD: Y bydd y Strategaethau a'r Polisïau canlynol fel y'u nodir yn yr adroddiad a ddosbarthwyd yn cael eu mabwysiadu:

- Strategaeth Rheoli'r Trysorlys
- Strategaeth Buddsoddi Flynyddol
- Polisi Darpariaeth Isafswm Refeniw

- Dangosyddion Darbodus

9. **PENNU TRETH Y CYNGOR 2021/2022**

PENDERFYNWYD:

a) Y bydd unrhyw dreuliau a ysgwyddir gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot wrth berfformio, yn rhan o'i ardal, swyddogaeth a gyflawnir gan Gyngor Cymuned, mewn man arall yn ei ardal, yn cael eu trin fel treuliau cyffredinol yr awdurdod.

b) Bod ardoll Awdurdod Iechyd Porthladd Bae Abertawe yn cael ei thrin fel cost gyffredinol.

c) Bod y symiau canlynol a gyfrifir yn unol ag Adrannau 32 i 36 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 yn cael eu cymeradwyo.

	Swm
Cyfanswm yr eitemau a amcangyfrifwyd o dan Adran 32 (2) - gwariant.	£464.543,174
Cyfanswm yr eitemau a amcangyfrifwyd o dan Is-adran 32 (3) - incwm.	£145,966.043
Swm a gyfrifwyd yn unol ag adran 32(4) – gofyniad cyllidebol.	£318,577,131
Y cyfanswm sy'n daladwy mewn perthynas â'r Ardreth Annomestig Genedlaethol a'r Grant Cynnal Refeniw a ailddosbarthwyd, yn cael ei leihau'n unol ag Adran 33 (3B) o'r Ddeddf.	£236,293,345
Swm sylfaenol Treth y	£1,708.43

Cyngor yn unol ag Adran 33 (1) o'r Ddeddf.	
Cyfanswm yr holl eitemau arbennig y cyfeiriwyd atynt yn adran 34(1) o'r Ddeddf.	£2,331,482
Swm sylfaenol Treth y Cyngor ar gyfer anheddau yn y rhannau hynny o'i ardal nad oes unrhyw eitem arbennig yn ymwneud â nhw, yn unol ag Adran 34 (2) o'r Ddeddf.	£1,660.02
Symiau sylfaenol Treth y Cyngor ar gyfer anheddau yn y rhannau hynny o'i ardal nad yw bandiau eitemau arbennig yn ymwneud â hwy, a gyfrifir yn unol ag adran 34(3) o'r Ddeddf.	Fel y nodir yn Atodiad 1 i'r adroddiad a ddosbarthwyd.
Symiau i'w hystyried mewn perthynas â chategorïau o anheddau a restrir mewn prisiad gwahanol, a gyfrifir yn unol ag Adran 36(1) o'r Ddeddf.	Fel y nodir yn Atodiad 2 i'r adroddiad a ddosbarthwyd.

ch) Bod Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu De Cymru wedi datgan y symiau canlynol mewn praesept a roddwyd i'r cyngor, yn unol ag Adran 40 o'r Ddeddf.

Band A	£191.81
Band B	£223.78
Band C	£255.75
Band D	£287.72
Band E	£351.66
Band F	£415.60
Band G	£479.53
Band H	£575.44
Band I	£671.35

Cyfanswm y praesept sy'n daladwy yw

£13,857,591.

d) Ar ôl cyfrifo'r cyfansymiau ym mhob achos uchod, mae'r cyngor, yn unol ag adran 30(2) o'r Ddeddf drwy hyn yn pennu'r symiau a ddangosir yn Atodiad 3 fel Treth y Cyngor ar gyfer 2021/2022 ar gyfer pob un o'r categorïau o anheddau a ddangosir.